

100 LÆRERIGE OPGAVER TIL

**SIGURD FORTÆLLER
H.C. ANDERSENS EVENTYR**

**DENNIS HORNHAVE JACOBSEN &
MARIE LOUISE JOHANSEN**

FORORD

H.C. Andersens eventyr behandler temaer, der er eviggyldige. Derfor er de lige så aktuelle i dag, som de var for 200 år siden, og derfor er de oplagte at anvende i forbindelse med lærerige opgaver til brug i skolen såvel som i hjemmet. Andersen elsker at lege, og man kan både lære og lege i sit arbejde med ham. Man kan hygge sig med eventyrene, man kan lege med at udvikle dem og fortælle dem på nye måder, og man kan lære en masse af den visdom, de rummer. Det har været en fornøjelse at følge arbejdet med tilblivelsen af denne undervisningsbog. Når stoffet hæver sig op og bliver til mere end blot underholdning, da er et stort mål nået.

Opgaverne i bogen her understreger og fremhæver netop det, som H.C. Andersen kan, og som jeg også forsøger at gøre i min genfortælling; at stille spørgsmålstegn ved samfundet, livet, kærligheden og naturen på en måde, der leger med sproget og læserens fantasi. Vi skal ikke lade os begrænse. Vi skal springe ud i fortællingens magi, og vi skal fabulere videre over de utrolige scenarier, H.C. Andersen grundlægger i sine mange eventyr. Nogle gange møder vi glæden eller smilet, andre gange sorgen eller frustrationen. Men begrebet 'lykke' er allestedsnærværende i det meste af H.C. Andersens produktion. De små børn bringes til verden af Gud, skriver han, og samtidig leverer Gud noget lykke til dette barn. Det er bare ikke sikkert, lykken placeres samme sted som barnet, og derfor er det nødt til at vokse op og rejse ud i verden og finde den.

Temaet om at finde lykken er ikke blevet mindre aktuelt, siden H.C. Andersen levede – tværtimod. Vi jagter alle lykken som aldrig før, men hvad er lykke egentlig, og hvornår kan vi sige til os selv (eller andre) at vi har fundet den?

Jeg er blevet rørt mange gange i mit arbejde med stoffet, og det gør vi sikkert alle, for gode gamle H.C. Andersen tager fat om livets allerstørste spørgsmål. Svarene? Ja, dem må vi selv tolke os til, og sådan er livet jo også: Intet er givet, intet er sikkert, intet er en selvfølge.

Jeg håber, at materialet her når bredt ud og giver anledning til mange gode timer med leg, fortælling, læring, interaktion og videreformidling. Og jeg håber, min grundbog, mine sange og denne undervisningsbog tilsammen kan bidrage til at udfolde H.C. Andersens eventyrlige univers.

Sigurd Barrett
København, januar 2019

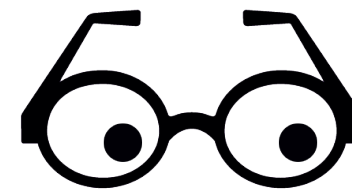
LÆR AT FORTÆLLE SOM H.C. ANDERSEN OG SIGURD

H.C. Andersens måde at fortælle eventyr på er helt speciel. Det opdagede Sigurd, da han genfortalte dem i sin bog, *Sigurd fortæller H.C. Andersens eventyr*, og forhåbentlig opdager du det samme. For Sigurd har det været vigtigt at gøre sproget let og forståeligt, så den gode historie er i fokus. Håbet med denne bog er, at du vil føle, at eventyrene også har noget med dig og dit liv at gøre. Eventyr er nemlig mere end gode fortællinger, og i denne bog skal du øve dig i at fortælle eventyr på samme måde, som Sigurd gør, og som H.C. Andersen gjorde. Vi håber, at du har lyst til at lege med eventyrene, så de ikke længere bare er Sigurds eller H.C. Andersens, men også dine.

Rigtig god fornøjelse!

SÅDAN BRUGER DU BOGEN

Et ikon viser med et billede, at du skal lægge mærke til noget helt bestemt. Hvert af ikonerne herunder fortæller, hvad der gør H.C. Andersens eventyr så specielle. Samtidig viser de, hvilke slags opgaver du møder undervejs i bogen.

Drillebriller

Drillebrillerne bruges til at få øje på, hvor H.C. Andersen driller – for eksempel kan man sige, at han driller prinsessen i *Prinsessen på ærten*, når han kalder hende en rigtig prinsesse, men samtidig får os til at se og måske grine lidt af, hvor overdrevet sart hun er. Eller i *Kejserens nye tøj*, hvor svindlerne driller Kejseren, så han ikke længere ved, om han er klog eller dum. Det er, som om H.C. Andersen giver læserne drillebriller på, så vi kan se, at kejseren bliver drillet, uden at kejseren selv kan se det. Når du tager drillebrillerne på, kan du eksempelvis selv afprøve, om du er mere eller mindre prins/prinsesse end prinsessen i *Prinsessen på ærten*.

Luppen

Med luppen kan du lede efter det, H.C. Andersen og Sigurd Barrett måske har villet fortælle, men som ikke står direkte i teksten. Med luppen kan du undersøge teksten nærmere, så du også kan læse det der står mellem linjerne – altså det, som du skal tænke eller gætte dig til. I Fyrtøjet har soldaten masser af venner, mens han er rig, men da han har brugt alle sine penge, kommer hans venner ikke længere på besøg. De siger, at det er, fordi der er for mange trapper, men når vi kigger rigtig godt efter, kan vi regne ud, at det er, fordi han er fattig, at de ikke vil besøge ham. Noget af det, der gør H.C. Andersens eventyr specielle, er altså, at de kan betyde noget helt andet end det, der står i teksten.

Snakketøjet

'At have snakketøjet i orden' er et gammelt udtryk, der betyder, at man er god til at snakke en hel masse og lige så længe, det skal være. H.C. Andersens eventyr er sjove at læse, men de kan også give dig lyst til at bruge snakketøjet ved selv at fortælle eller lade ting, der normalt ikke siger noget, få en stemme – det skal du øve dig i, når du ser dette ikon.

Snurretoppen

Snurretoppen er et gammeldags stykke legetøj, som drejer og snurrer rundt, så man bliver helt rundtosset af at kigge på det. H.C. Andersen kan dreje og snurre ordene, så de får en helt ny betydning, eller så man kommer til at tænke på dem på en ny måde. I eventyret *Stoppenålen* er nålen for eksempel bange for at blive søsyg, og da den bliver kørt over, siger den "*Bare jeg nu ikke*

bliver søsyg, så jeg knækker eller skal brække mig!". At knække sig betyder at kaste op. Når du ser dette ikon skal du lege med ordene på samme måde som H.C. Andersen og Sigurd Barrett gør.

Mikrofonen

Den, som holder mikrofonen, er den, man kan høre fortælle. Når H.C. Andersen fortæller eventyret om Lille Claus og Store Claus, så er det Lille Claus' tanker, vi følger. Selvom det stadig er H.C. Andersen og Sigurd, der fortæller, er det Lille Claus vi lærer bedst at kende. Hvis man giver mikrofonen til Store Claus, så ændrer eventyret sig og bliver måske helt anderledes. Når du ser ikonet *Mikrofonen*, skal du øve dig i at få forskellige personer til at fortælle det samme eventyr.

Giv liv

H.C. Andersen havde en livlig fantasi og fortalte for eksempel om porcelænsfigurer, som var de levende, eller om Lyset, som var det et menneske. Når du ser dette ikon, skal du også prøve at give liv til væsener og ting, som ellers ikke kan tale eller føle. Når du giver liv, skal du eksempelvis gøre dit legetøj levende, ligesom H.C. Andersen gør i eventyret om Pengegrisen.

Kunst og kreativitet

Når man skal forstå et eventyr, kan det hjælpe at bruge sine hænder. Navnet *Tommelise* betyder, at hun er lige så lille som en tommelfinger, så du kan kigge på din egen tommelfinger, når du skal se, hvor lille hun er. Møbler til Tommelise kan laves af ting fra naturen. Når du ser ikonet *Kunst og kreativitet*, skal du bruge dine hænder til at lave fine ting fra eventyrene.

Musik og bevægelse

H.C. Andersen var glad for musik og skrev flere smukke sange og salmer, som vi stadig kender og synger i dag. Sigurd elsker også musik. Han synger hele tiden og har skrevet omkring 1200 sange. Begge er med til at vise os, at man kan lave musik om alt muligt, og at musik kan findes overalt. Fordi eventyrene er fulde af musik, skal du arbejde med musik i de øvelser, hvor du finder dette ikon.

Både H.C. Andersen og Sigurd stiller masser af spørgsmål og synes, det er vigtigt at undre sig. Mange af eventyrene handler om det, der er vigtigt i livet eksempelvis kærlighed, døden og venskab. Sigurds spørgsmål efter hvert kapitel skal hjælpe dig til at tænke over og tale om netop de vigtige ting i livet. Husk – der er altid mere end ét svar, så du kan ikke svare forkert.

Efter hvert eventyr i denne bog kan du få mere viden om H.C. Andersens liv og om steder, der stadig findes i dag, hvor man kan lære mere om ham.

Dette ikon betyder, at opgaven også findes som kopiark til *Sigurd fortæller H.C. Andersens eventyr – 100 lærerige opgaver*. Det betyder, at din lærer kan finde opgaverne med dette ikon på klim.dk/sigurd.htm, hvis I bruger bogen i skolen.

PRINSESSEN PÅ ÆRTEN

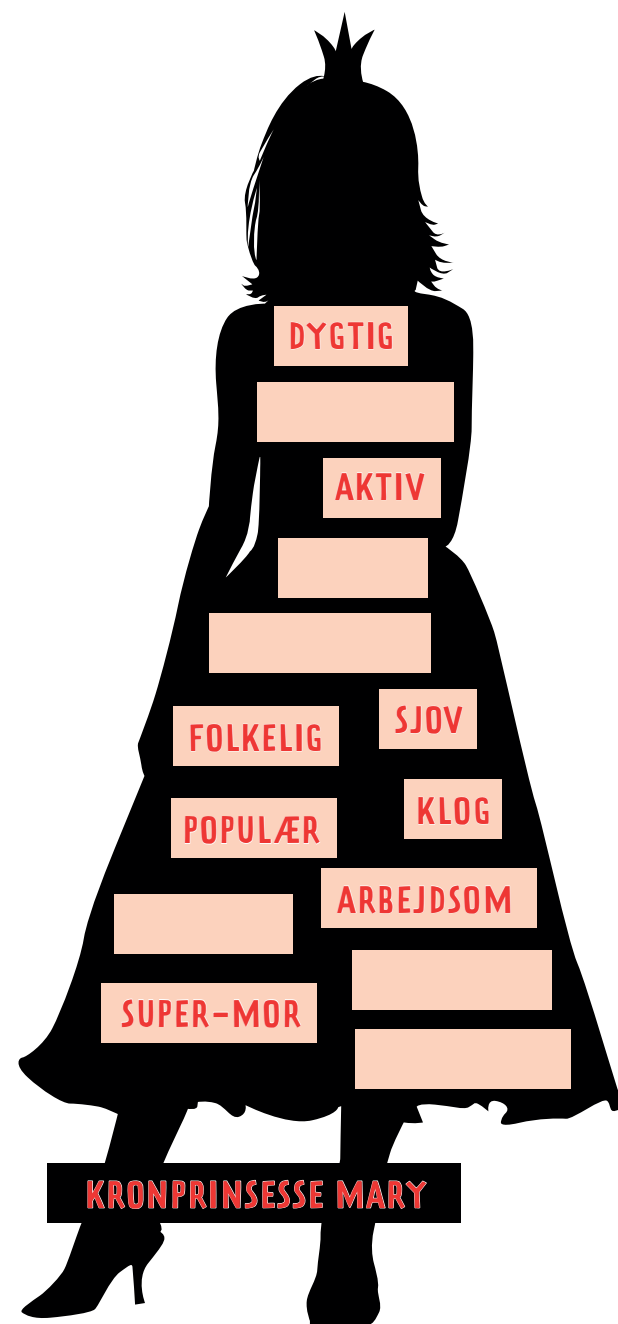
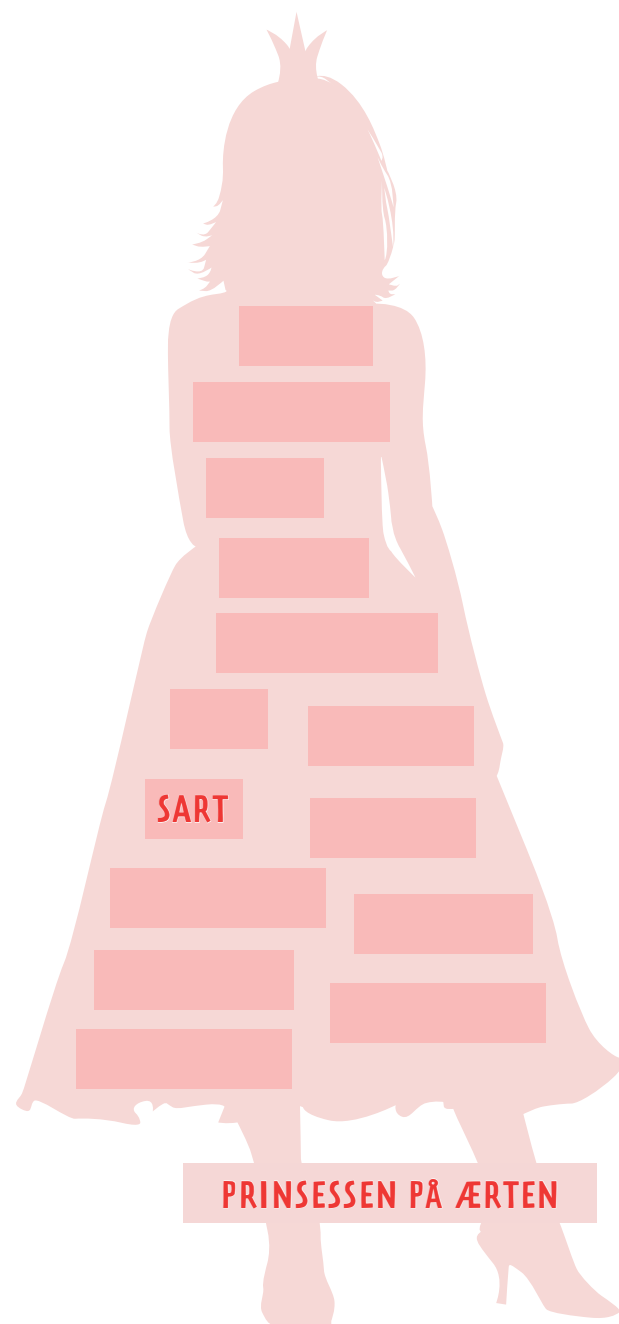
**Nu flyttede den gamle dronning de 20 tunge dyner
og de 20 madrasser, og så kunne alle se
den lille grønne ært, som lå på bunden af sengen.**

**“Åh! Har hun virkelig kunnet mærke den lillebitte ært
gennem alle de dyner og madrasser?”
sagde alle til hinanden.**

**“Så må hun sørme være en rigtig prinsesse!”
For hvem andre end en rigtig prinsesse
ville kunne være så sart?**

EN RIGTIG PRINSESSE?

En rigtig prinsesse på H.C. Andersens tid var måske noget helt andet end en rigtig prinsesse i dag. Dengang H.C. Andersen levede for mere end 200 år siden, skulle en prinsesse helst være fin og fornem og ikke minde for meget om os andre almindelige mennesker.

Sæt dine egne ord på prinsessen, eller læs eventyret *Prinsessen på ærten* i *Sigurd fortæller H.C. Andersens eventyr*, og brug ord fra teksten, der beskriver prinsessen.

Ligesom H.C. Andersen beskriver Prinsessen på ærten og får hende til at se sart ud, beskriver aviserne Mary, som de synes, hun er.

Her er et billede af Kronprinsesse Mary sammen med hendes mand, Kronprins Frederik. Aviserne beskriver blandt andet Kronprinsessen med de ord, du kan se i den udfyldte silhuet.

Kig godt på billedet – synes du, der mangler nogle ord? Er der ord fra Prinsessen på ærten, der passer på Mary? Er der ord fra Marys liste, som passer på Prinsessen på ærten?

Hvem af de to prinsesser er så en rigtig prinsesse? Hvor skal Mary og prinsessen på ærten være på barometeret. Og hvorfor? Tror du svaret ville have været anderledes, da H.C. Andersen levede?

TEST DIG SELV – ER DU EN RIGTIG PRINS/PRINSESSE?

Sov med en ært eller en lille perle på størrelse med en ært under madrassen hele natten.

Sæt kryds:

☐ JEG HAR SOVET LIGE SÅ GODT, SOM JEG PLEJER
OG IKKE MÆRKET NOGET

☐ JEG HAR SOVET HELT FORFÆRDELIGT DÅRLIGT
OG HAR BLÅ MÆRKER OVER HELE KROPPEN

Kunne du mærke noget? Hvor hører du til på barometeret?

Hvordan ville du teste, om nogen er en rigtig prins eller prinsesse?

Prøv at teste dine søskende eller dine venner – hvem ved, måske er de mere kongelige, end du tror.

DANSE, DANSE DUKKE MIN

At være sart betyder, at man ikke er god til at holde ud, når man møder modgang og noget bliver for hårdt eller voldsomt. Lidt som en gammel porcelænsdukke, man ikke må lege med, fordi den let går i stykker. Alle mennesker er sarte nogle gange, men Prinsessen på ærten lyder som om, hun altid er det. Hvordan ville hun mon danse til stille musik? Eller et stykke rockmusik?

Find et stykke musik, der passer til en sart dans, for eksempel H.C. Andersens *Danse, danse dukke min*.

Lav din egen sarte dans, som prinsessen på ærten måske ville have danset den.

Kan man danse en sart dans til rockmusik?

Hvad tror du egentlig, at H.C. Andersen vil lære os ved at fortælle om Prinsessen på ærten? At rigtige prinsesser altid er sarte, at prinsessen i eventyret lader, som om hun er finere, end hun egentlig er – eller måske noget helt tredje?

Vidste du, at H.C. Andersens egen seng stadig findes? I mange år har den været udstillet på H.C. Andersen Museet i Odense fyldt med dyner og madrasser som den, Prinsessen på ærten sov på. Du kan se et billedet af sengen på næste side.